

1 Νοεμβρίου - 31 Δεκεμβρίου

Νοέμβριος, ο μήνας του πλούτου Πλούτωνος.

Από αρχαιοτάτων χρόνων, οι γεωργοί αυτήν την εποχή εργάζονταν σκληρά για να γεννηθεί στο χωράφι τους ο θεός Πλούτων (= πλούτος). Το ίδιο κάνουν και σήμερα οι γεωργοί μας. Στην Κρήτη τον λέν **Σποράτη**, γιατί είναι ο κυρίως μήνας της σπουδαίας αυτής γεωργικής εργασίας. Επειδή οι γεωργοί νοιάζονται για τα χωράφια τους, στην Ικαρία τον λένε και **Νοισατή**. Λέγεται και **Μπρουμάρης** ή **Παχνιστής**. Στον Πόντο τον λέν **Αεργίτες**. Στην Σμύρνη τον αποκαλούσαν **Ταξιάρχη, Σποράρη, Αγιαντριά, Σποριά, Αφιλικιπιάτη** και **Παχνιστή**. Αυτόν τον μήνα, οι παραγωγοί ελαιών ετοιμάζονται για την συγκομιδή, και καταστρέφουν τα ζιζάνια προτού απλώσουν τα δίκτυα. Όσοι θέλουν να δημιουργήσουν νέους ελαιώνες, ξεκινούν τις νέες φυτεύσεις στην περιοχή της Ν. Ελλάδος, η οποία δεν υποφέρει από παγετούς. Περιποιούνται τα

νεοφυτευμένα δενδρύλλια με τακτικά ποτισμάτα και με την καταστροφή των ζιζανίων δια προσθήκης αζωτούχου λιπάσματος. Στην Σμύρνη έλεγαν: «*Τον Νοέμβρη απ' τους μηνάδες φύτευε καταβολάδες*».

Ο Νοέμβριος στην Σμύρνη.

Στις 3, εόρταζαν την ανακομιδή των λειψάνων του αγ. Γεωργίου στην Λύδδη. Οι Σμυρνιοί αυτήν την μάζευαν μέσα τα γιατάκια τους για να τα ξαναβγάλουν στις 23 Απριλίου. **Στις 8**, των Ταξιάρχων ένοιωθαν φόβο και αγάπη μαζί. Ήταν η Ημέρα των Νεκρών. Όσοι είχαν νεκρούς επήγιναν στα κοιμητήρια με λουλούδια, κόλλυβα και κρασοψυχές. Οι καθολικοί, 8 ημέρες πριν μοίραζαν στο κοιμητήριό τους κάστανα. **Στις 14**, του αγ Φίλιππα, άρχιζε η αποκρέα για την νηστεία των Χριστογενών. Στις 21, των Εισοδίων της Θεοτόκου γιόρταζε το Κεντρικό Παρθενωαγγείο. Οι ρεσπέρηδες έπρεπε

να έχουν ρίξει τον μισό σπόρο στην γη, γι' αυτό την έλεγαν: «Η Παναγιά η Χρυσσοπορίτισσα». **Στις 25**, της αγ. Αικατερίνης μεγάλο πανηγύρι. **Στις 26**, του αγ. Στυλιανού γιόρταζαν οι μωρομάνες. **Στις 30**, του αγ. Ανδρέως «αντρείωνε το κρύο».

Στις 8, στην Αράδενα για τον Ασράτηγο και το «ξεκαθάρισμα».

Στην Κρήτη οι Σφακιανοί τον λένε Άγιο Στράτηγο ή Ασράτηγο (" Άσπράτηγο). Παραδίδει ένα παλαιό ριζίτικο: «Και με τ' αγγέλουσ έκαμα και με τσι αρχαγγέλουσ / και με τον άγιο Στράτηγο είχα φιλία μεγάλη. / Κι εκάρισέ μου ο Ασράτηγος ένα μεγάλο δώρο / του Παραδείσου τα κλειδιά». Περίφημο εκκλησάκι του υπάρχει στα Α του χωριού της Αράδενας. Εθεμελιώθη, μάλλον, τον 14ο-15ο αι. επί του Α τμήματος του κεντρικού κτίτους παλαιότερας βασιλικής (του 5ου αι.). Η εικόνα του θεωρείται

θαυματοργός από τους Σφακιανούς. Αυτή ήταν μια από τις 4 εκκλησίες της επαρχίας Σφακιών, όπου γινόταν το έθιμο του «ξεκαθαρίσματος». Ένα έθιμο της εποχής κατά την οποία η ζωοκλοπή ήταν καθημερινότητα. Όσοι βαρύνονταν με υποψία ζωοκλοπής – κυρίως βοσκοί – ορκίζονταν στην εικόνα του Ασράτηγου κι έτσι κατέρριπταν την κατηγορία. Ήξεραν πως βαρεία τιμωρία περίμενε όποιον ψευδορκούσε, που έφθανε έως και να του βγάλει τη ψυχή ο στρατηγός σύντομα...

Στις 11, στην Χιο για την απελευθέρωση.

Η 11η Νοεμβρίου είναι η καθιερωμένη ημέρα εορτής της Χιος, από την απελευθέρωση του μωροβόλου νησιού από τους Τούρκους. Ο εορτασμός είναι διήμερος. Κατατίθενται δάφνινα στεφάνια απ' όλα τα σχολεία στο ηρώον της Πλατείας Μαρμάρου. Ανήμερα τελείται δοξολογία στον ΙΝ Αγ. Νικολάου, την οποία παρακολουθούν τμήματα σχολείων με τον σημαιοφόρο

τους, οι Αρχές, κ.ά. Εν συνεχεία, στην πλατεία ψάλλεται τρισάγιο και κατατίθενται στεφάνια από τις Αρχές. Ακολουθεί ο πανηγυρικός της ημέρας, απαγγελίες επίκαιρων ποιημάτων από μαθητές και μαθήτριες και μικρή παρέλαση. Στο τέλος, προσφέρονται κεράσματα και γλυκά...

Στην Αρίστη για τα «Καζάνια».

Εκεί στα μέσα Νοεμβρίου, γίνεται η Γιορτή Τσίπουρου στην άριστη Αρίστη των Ζαγοροχωρίων. Οργανωμένη η γιορτή, με το όνομα «Καζάνια», πρωτοξεκίνησε το 2005. Η γιορτή γι' αυτό το νέκταρ της ελληνικής φύσεως βαστάει επί τριήμερον. Συγκροτήματα παραδοσιακής μουσικής, ξεναγήσεις στην ηπειρωτική φύση έως και ράφτινγκ στον Βοϊδομάτη προβλέπει το πρόγραμμα, ενώ όσοι θέλουν μπορούν να μυθηθούν στα μυστικά της αποστάξεως και να γευτούν το ποτό που κρατάει ζεστούς τους ορεισίβιους τον χειμώνα, μόλις αυτό εξέρχεται εκ του αποστακτηρίου...

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Για την Βλάχικη πίττα των Σαμαριναίων

Ο Σύνδεσμος Σαμαριναίων Αθηνών έχει καθιερώσει το πρώτο Σάββατο του Δεκεμβρίου και κάνει

Βραδιά Παραδοσιακής Βλάχικης Πίττας. Η «Βραδιά» ξεκινάει από το... μεσημέρι, για να έχουν οι φίλοι όσο το δυνατόν περισσότερο χρόνο στην διάθεσή τους να ανταμωθούν και να τα πουν...

Στο Αμύνταιο για τα Τσιριβάρβαρα.

Το παραδοσιακό έθιμο «Τσιριβάρβαρα» διοργανώνεται στις γειτονιές και την κεντρική πλατεία του Αμυνταίου. Όπως μαρτυρά το όνομα, το έθιμο έχει ως κεντρικό άξονα την αγία Βαρβάρα, αλλά αναφέρεται ο εορτασμός του στην περιοχή, από τα ρωμαϊκά χρόνια ακόμη... Παντού θ' ανάψουν φωτιές – ζητώντας την συνδρομή του ήλιου – και οι γεροντότεροι θα ψήσουν λουκάνικα και κρέατα, όπως αυτοί γνωρίζουν, μαστόρικα. Οι δε γυναίκες, θα κερνούν τοπικά εδέσματα και εντόπιο φημισμένο κρασί.

Στις 4, στην Καλαμαριά για την «Βαρβάρα».

Στις 4 Δεκεμβρίου, της αγ. Βαρβάρας, στο Κατρίλι Δήμου Καλαμαριάς γίνεται το έθιμο της «Βαρβάρας», ενός γλυκίσματος της ημέρας. Συναντιούνται σε μια οικεία ατμόσφαιρα παλαιοί φίλοι και τα λένε, ενώ τα έσοδα πηγαίνουν για την αγορά πετρελαίου θέρμανσης

αναξιοπαθόντων συνανθρώπων της περιοχής τους! Η εκδήλωση γίνεται στο εντευκτήριο του συλλόγου Κατρίλιωτών «Αγ. Ιω. Πρόδρομος», με μεγάλη συμμετοχή.

Στις 6, στην Στεγόπολι, για τον άγιο Νικόλαο.

Εάν θέλετε εφέτος να νοιώσετε κάπως διαφορετικά, τ' αγίου Νικολάου, πηγαίνετε στην Στεγόπολι Αργυροκάστρου. Κάποτε στην Στεγόπολι λειτουργούσαν 7 εκκλησίες και η ΙΜ του Πρ. Ηλία. Το καθεστώς Χότζια τις γκρέμισε, ενώ την κεντρική, του Αγ. Νικολάου την μετέτρεψε σε... θέατρο! Οι Στεγοπολίτες τρεις απλούς ξύλινους σταυρούς! Όταν το είδαν αυτό, ο Αντ. Μαστοράκης (από τους Χουλιάρδες) και η σύζυγός του Άννα (με καταγωγή εκ Στεγόπολης), συγκινήθηκαν και ανέλαβαν πρωτοβουλία: Άνοιξαν ένα λογαριασμό και με προσωπικές εκκλησίες συγκέντρωσαν χρήματα. Έτσι έκτισαν ξανά την στέγη, έστησαν το τέμπλο, έβαλαν Αγ. Τράπεζα, δεσποτικό, 4 παράθυρα και κυρία είσοδο. Αγόρασαν 50 εικόνες, αναλόγια, μανουάλια, καντήλια, εκκλησιαστικά βιβλία, καλύμματα της Αγ. Τράπεζας και άμφια ιερέως! Κι έτσι, από το 2001, στεγάζονται πια όσοι Στεγοπολίτες

θέλουν να ασκήσουν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα. Και κάθε 6 Νοεμβρίου τελούσε σερμνή τελετή, και κρατούν τους δεσμούς με τα θεία και την πατρίδα...

Στις 9, στο Σκεπαστό

Η 9η Δεκεμβρίου είναι ιστορική ημέρα για το Σκεπαστό Αχαΐας. Παραμονές του καλαβρυτινού ολοκαυτώματος, ο πληθυσμός του χωριού είχε συλληφθεί από τους ναζί, με σκοπό την εκτέλεσή του! Ευτυχώς, όμως, η εκτέλεση δεν έγινε και αποδόθηκε – όπως συνέβαινε συχνά παλαιότερα, υπό την παρότρυνση του τοπικού κλήρου – σε θαύμα της εορτάζουσας αγίας Άννας. Γι' αυτό και εκτίσθη, μεταπολεμικά, εκκλησιάκι της, στην αντικρυνή πλαγιά του χωριού. Έτσι η ημέρα έμεινε ως ημέρα μνήμης της ιστορίας του χωριού, που τελείται μνημόσυνο για τα θύματα και τα παρ' ολίγον θύματα της ναζιστικής κατοχής της χώρας μας...

 Ενημερώνετέ μας για τις γιορτές, τα ήθη και τα έθιμα του τόπου σας, στο τηλεμοιότυπο 210-94.00.674.